mo qui non sapit que dei sunt/ sibi fingit.

¶ Quis.n.dubitauerit.qñ plures cãe cõ/ currere habeant pro omnib⁹ de concilio vt eis fides det/q̃ laborãt ad vnionẽ dandam q̃z p alijs ꝓtẽdentib⁹ ad suã p̃sidentiã talẽz q̃lẽ occupandã. ¶ Amor q̃ppe nimi⁹ z carnalis adseipm z ad suos:nõne fallere solet z in errores ipios traducere/et vsqz ad imitatiõz luciferi/vt adorari velint sicẽ dij/neqz reputẽt se subditos eẽ cuiq̃z/sicẽ filij belial/ sine iugo nec sibi posse dici.cur ita facꝭ:qui nec deũ timẽt.nec hoiem reuerẽt/cũ tũ bũiliores eẽ debeãt/z ad fuiendũ ꝓmptiores ex p̃lationis mũere q̃z to se obligatiores eẽ ꝓspiciũt in reddẽda rõe/ ¶ Postremo tũ ꝗ sũmope cauẽduz ẽ iudicib⁹. ne vs⁹ epikeye passim z absqz mãifesta rõe fiat/ trãsmutãdo legẽ sc̃ptã. Alioq̃n tolleret ꝓtin⁹ a legibus sua stabilitas q̃b⁹ nutãtib⁹:totã reipublice disciplinã initentẽ eis collabi.z ex ꝓnti rẽpublicã corruere vel ꝓturbari ncẽe ẽ. Inde ꝓtigit apd romanos ista seueritas.et in nece ꝓprioꝝ filioꝝ/ne labefacerẽt optimaz reipublice disciplinam. ¶ Finit.

Quatuor cosidera

I. tiones q̃ ad robur p̃dictoꝝ faciũt:repiũtur postea i oratione Apparuit gratia. 6. D

Incipit tractatus

eiusdem de statibus ecclesiasticis

Porquã oẽs obfuare ꝓuenit cuz oib⁹:tũ maxie circa misteriũ religiõis xp̃iane/nũq̃z solidi⁹ subsistit.q̃z si vitate z iusticia tãq̃z soroib⁹ fulciat. Hã si nõ i va iusticia/z iusta vitate/reddat vnicuiq̃z qd suũ ẽ/nõne scisma ꝓtin⁹ irrũpẽs pacẽ exturbabit. ¶ Audiã⁹ idcirco sub breuiũ ꝓsidecationũ nũero.qd stat⁹ sũmoꝝ p̃tificũ/qd p̃latoꝝ/qd curatoꝝ qd mẽdicãtiũ possit/ q̃libz de suo misterio vacit offerr̃/ne trãsgressio finiũ.p horum/ seu dilatio nimia / sepet iusticiam ab osculo felici pacis proinde lites fedas vt assolet introducat.

Sequũtur sex con/

deratões sup statu sũmi p̃tificꝭ. Cõsid.i.

Stat⁹ papalis institutus ẽ a xp̃o sup naturalit z imediate .tãq̃z ꝓmatuz hñs monarchicũ/z regalẽ/in eccia stica hierarchia/fm quẽ statũ vnicũ z sup/mũ/eccia militãs ꝛ vna sb xp̃o.quẽ statuz q̃sq̃s impugãre/vel diminuere/vel alicui ecciastico statui ꝓticlari coeq̃re p̃sumit:si ꝗ ꝓtinacit faciat:heretic⁹ ẽ/scismatic⁹.ipi⁹ atz sacrileg⁹. Cadit.n.in heresim totiẽs exp̃sse dãnatã a ꝓncipio nascentꝭ eccie vsqz hodie tam p instõnem christi de ꝓncipatu Petri sup alios apl'os:q̃z p traditõz toti⁹ eccie in sacris eloquijs suis/z generalibus cõciliis

Consideratio Secunda.

Status papalis lz non oino vacet seu deficiat p mortẽ pape naturalẽ vel ciuilẽ/nec p ꝓñs eccl'ia desinit esse vna nihilomin⁹ eniti debẽt xp̃iani sub pena scismatis/q̃ i ꝗ statu ꝓstituat z p̃sideat assidue vnicus/z certus sũmus p̃tifex:q̃z tuz fieri p̃ot p ploco z tpe.sic q̃ nõ est licitũ scienter i pedire/q̃ minus sit vnus talis sup̃mus p̃tifex in eccl'a/in q̃ sit ecclesiastice ptãtis plenitudo/z q̃ nõ sint plures in q̃ tãq̃z eccl'astiũ regimẽ desiner eẽ possete monarchicũ/z in aliã policie spẽm/vt in aristocraticã/aut tãmocraticaz vertere t.q̃z uis papatus has policiaꝝ species non excludat lz assumat/ quẽadmodũ de sacro dñoꝝ cardinaliũ collegio z de generali concilio videre est

Consideratio Tertia.

Stat⁹ papalis non eximit papã a legib⁹ pure ꝗinis q̃ vel in euãgelijs vel generalib⁹ concilijs posite sunt. ¶ Et ex ꝗ ꝓseq̃nter pz/q̃ papa subijcit legi illi de correctione fratna. Si peccauerit in te frater tu⁹ z c̃. Sic q̃ p̃t fraternalit corripi duz peccat. Etsi tandem nollet audire ecclesiã quã generale cõcilium repñtat/dz hbr̃i sicut ethnicus z publicanus. Et ita p̃ot ꝗ modo p conciliũ vel iudicari vel coerceri vel p excõicato haberi. ¶ Consideratio.iij.

Status papalis/nõ eximit papam a iuribus q̃ sunt pure de dictamie naturali.quẽadmodu sunt ꝓncipia iuris naturalis. Propterea cũ lex natural' dicat q̃ bonũ cõe tanq̃z aliq̃d diuinũ p̃ferẽdum est ꝓticulari bono. Deducit ex ꝗ q̃ ad bonum toti⁹ ecclesie/quã conciliũ generale repñtat.reducẽdũ ẽ bonuz p̃sonale pape sic q̃ in p̃iudicium boni cõis/ꝓticulare bonũ pape seu cõmodũ vel stat⁹/retentio vel dilatatio/p̃ualere nõ debet/cum fm exigentiã finis cetera debeãt moderari.finis autẽ papat⁹ est vtilitas eccl'ie ¶ Cõsideratio.v

Stat⁹ papalis/q̃z uis eximat papã a legib⁹ pure positiuis/canõicꝭ vl' ciuilib⁹/sic q̃ fm eas coerceri p̃uitiue

non pōt/vt p̄cise tales sunt/nihilominꝰ papa nō debet aut pōt leges positiuas p̄ſtim ꝑ cōciliū generale/ad qd̄ sufficient̄ spectat discernere vel dictare si papa palā ꝯuertat ptātem suā in destructionē ecclesie nō ī edificationem.

Consideratio sexta

Status papalis obligat papa tāto amplius/q̄to maior est in eccīa/sb̄ijcere se legibꝫ diuinis/naturalibꝫ/ꝛ canonicis ad vtilitatē eccīe. Propterea cū magis videāt oculi/q̄ꝫ oculus/videt̄ ꝙ nō sine grādi discrimine salutis/papa possit delibationes vel instituta generaliū ꝯciliorū ꝯtemnere/vt nō ſm cōem sed ꝓpriā delibationē ꝯtendat in eccl̄iastico regimine p̄sidere. Propterea bñ dictū est/ꝙ papa nō potest generalem statum ecclesie immutare vel tollere.

Sequūtur sex considerationes de statu summi pontificis et dominoꝝ sctē romane eccīe cardinalium

Consideratio Prima.

Statꝰ summi pōtificis ac sacri collegij dñoꝝ cardinaliū sibi collateraliū/fūdatꝰ est in eccīastica hierachia sub celesti/īmediate a xp̄o/nec hūana instōne seu p̄sumptione pōt destitui. Cui statui q̄ ꝑtinaciter derogat/cēsendus ē iuxta sacros canones hereticus/atqꝫ sacrilegus.

Consideratio Secunda.

Statꝰ p̄dictus/dotādus ē vel fouēdus/ꝑ debita ꝛ honesta sustētatōe tp̄aliū/sine q̄bꝫ in hac vita misera/spūalia diu nō subsistūt/quēadmodū alter statꝰ q̄cunqꝫ eccīasticus īferior seu subditus dotatus est/vel dotandus iuxta sui qualitatem.

Consideratio Tertia.

Statꝰ p̄dictus/nō iō ꝑdit iura sibi ꝯueniētia/q̄ posuit ꝓpositō duplex p̄cedēs/si forte fuerint abusus aliq̄ ꝑsonales/oli/vel nūc inuēti. Alioq̄n sic argueret̄ aduersus oēm statū nedū eccīasticū/sꝫ tp̄alē.ꝙ dissipādus ē/defendus/ꝛ ꝑdendus/qm̄ in mutilis offendimus om̄es

Consideratio Quarta.

Statꝰ p̄dictꝰ potuit/ꝛ p̄t ī subuētionibꝫ/tp̄alis ꝛ honeste sustētatiōis p̄scribere de certo mō/vel q̄ta subuētionis/sicut p̄lati vel curati inferiores respectu sb̄uentionis facte ꝑ subditos/in oblatiōibꝫ/decimis/ꝛ similibꝫ.etiā vbi status p̄dictus aliūde dotatꝰ esset ex patrimonialibꝫ bonis vel alijs/quēadmodū in prelatis dicimus ꝛ curatis.

Consideratio Quinta.

Status p̄dictus dū recipit ꝛ querit subuentiones ꝯsuetas/in oblatiōibus/decimis/vel annatis/ꝛ silibꝫ. nō dꝫ eo ip̄o de simoniaca prauitate notari nisi forte vitiū aliud in executionis mō cōcurrerit.qd̄ vitiū corrigi dꝫ/nō obinde status minui destrui/culpari.vel iuribꝫ aliunde debitis defraudari. Sic̄ ab īfirmo morbus tollēdus est.nō subiectū vel corpꝰ destruendū.

Oppositū v̄o ꝑtinaciter īponens.notādo generalr̄ de simoniaca prauitate totū statū istū/temerarius esset nec ferēdus.

Consideratio Sexta.

Statꝰ p̄dictus p̄t ꝛ dꝫ rōnabilr̄ resistere ꝑ viā appellationis/aut alias si aduersus p̄dicta voluerīt aliq̄ de facto ꝓcedere/p̄ſtim dū ꝑsone de illo stato subijciūt se/ꝛ statū suū/debite regulationi scē mr̄is eccīe/si forsitā aliq̄ fuerint ī eis reformāda/ꝛ h̄ agēdo.nedū nō scādalisant actiue vel peccāt.sꝫ merent̄/tāq̄ꝫ defensores iuriū nō solū suoꝝ ꝑsonaliū/vel eccīe ꝑticularis romane.sꝫ vniuersalis eccīe/ꝛ ad vtilitatē honestatēqꝫ totiꝰ reipublice xp̄iane/q̄ ꝯsistit ī suo d̄core mēbroꝝ maxīe p̄ncipaliū

De statu prelatorū

Consideratio Prima.

Status p̄latiōis ep̄alis in eccīa/sic est de p̄maria ꝛ īmediata/ac sup̄naturali instōne christi/ꝙ naturali vel hūana solū auc̄te/nō potuit īstitui/sic̄ potuit statꝰ dñationis tp̄alis.regie.vel imp̄ialis.hūanitus ꝛ naturaliter ordiari.

Consid̄.ij.

Status p̄lationis ep̄alis in eccīa q̄ ad sui collationē p̄mariā.fuit immediate a xp̄o datus p̄mis apl̄is. sic̄ status papalis Petro. Licet postmodū talis collatio vel adq̄sitio fieri potuerit ꝛ facta sit ī successoribꝫ ꝑ hoies. sic̄ Matthias factꝰ ē apl̄s ꝑ electōꝫ vel sortē/ꝛ successores ēt Petri fiūt nc̄ ꝑ hūanā electiōꝫ dñoꝝ cardinaliū/q̄ modꝰ potuit ꝛ p̄t variari vt īfra ponet̄.

Consideratio.iij.

Statꝰ p̄latōis ep̄al̄/hūit ī apl̄is ꝛ ī successoribꝫ/vsum vel exercitiū sue ptāt̄ sb̄ papa petro/ꝛ successoribꝫ eiꝰ tanq̄ꝫ sb̄ hñte vel hñtibꝫ plēitudinē fōtalē ep̄alis auc̄tatis. Vñ ꝛ q̄ ad talia mīores p̄lati.s.

curati subsunt ep̄is/a quibus vsus sue po-
testatis qñq̄ limitat̄ vel arcet̄. ⁊ sic a papa
posse fieri circa p̄latos maiores ex certis et
rationabilib⁹ causis non est ambigendum

Consideratio Quarta.

Status ep̄alis nō ita subē statui pa
pali. q̄ illū possit papa ānullare. si-
cut nec stat⁹ papalis posset hūanit⁹ desti-
tui. Nihilomin⁹ idē stat⁹ ep̄alis q̄ ad adq̄-
sitionē isti ꝑsone/⁊ q̄ ad exercitiū/ subest rō
nabili pape volūtati ad vtilitatē eccl̄ie/ vt
dictū est. Hec aūt rōnabilitas videt̄ atten-
denda seu regulanda/ maxīe ꝑ det̄minatio
nes ꝯcilioꝝ generaliū/ presertim iā factas
de ꝯsensu ⁊ aucte summoꝝ pontificum

Consideratio Quinta.

Status ep̄alis q̄ ad sui adq̄sitionē
isti ꝑsone/⁊ q̄ ad exercitiū/ non ita
subē mere volūtati pape/ q̄ ꝑ libito possit/
sine iniuria et pctō/ circa hmōi adq̄sitionē
⁊ destitutōz/ āpliatōz ⁊ restrictōz opari. qm̄
data est ei ptās dicēte apl̄o nō ad destructō
nē/ sz edificatōez. Consideratio. vi

Stat⁹ ep̄alis/ hz ex se ⁊ xp̄i instōne
p̄maria. ptātem ꝯficiēdi corp⁹ xp̄i
et ministrādi sacr̄a eccl̄iastica oīa: ius insu-
per predicādi/ ius stipēdia tp̄alia sumēdi/
ius excōicandi/ ius p̄latos miores. s. cura-
tos īstituēdi/ ius eccl̄ias ꝯsecrādi/ ius bñfi
ciū eccl̄iasticū/ vel stipendiū tp̄ale ꝯferen-
di/ vel facere ꝯferri mīstrātib⁹ sub se spūa-
lia/ ius indulgētias dādi. Et ita de reliq̄s
multis/ q̄ summo pōtifici cōpetūt vt in fon
te.

Consideratio Septima

Stat⁹ ep̄alis/ q̄ ad sui vsū vel exerci
tiū. nō ita subest pure volūtate pa-
pe. sic̄ stat⁹ p̄uilegiatoꝝ mēdican-
tiuz vel alioꝝ/ q̄b⁹ eēntiali ordīe ⁊ hierachi
co statu/ p̄dicta iura ep̄alia ñ cōpetūt. Pōt
idcirco papa sub talib⁹ priuilegijs/ ⁊ p̄uile
giatis/ absq̄ iniuria/ vel peccato/ īmutatō
nes opari/ restringēdo/ vel tollēdo/ non sic
passim in prelatis vel curatis.

Consideratio Octaua.

Status ep̄alis lz esse possit in aliq̄
sine plebe/ ⁊ sine vsu vel exercitio
hoc fieri non ꝯuenit. quia vanū ⁊ mōstruo
sum in ecclesia videret̄/ qm̄ frustra est ptās
cui non subest operatio.

Consideratio Nona.

Stat⁹ ep̄alis si nimis artetur in su-
is iurib⁹ eēntialib⁹/ q̄ ad restrictōez
vsus vel exercitij/ passim/ cōmuniter ꝑ pa-
pam/ absq̄ vtilitate maiori ecclesie/ siue h̄
esset in exemptionibus subditorū ab eo/ si
ue in reseruatione casuum in foro peniten
tie/ seu in restrictiōe stipendioꝝ tempaliuz
seu in reseruatiōe bñficioꝝ ecclesiastico-
rum sub eo seu ꝑ inductionē onerosaz p̄ui-
legiatoꝝ/ aut modis simlib⁹. Ille inq̄ sta-
tus ep̄alis posset rōnabiliter deferre q̄relā/
nedum ad papā ⁊ generale conciliū/ quod
est cōuenientissimū mediū. sed ad princi-
pes orthodoxos/ implorando iuuamen o-
portunum.

Consideratio decima

Stat⁹ ep̄alis sicut nō adq̄rit̄ in ali-
quo ꝑ solū titulū fidei/ vel caritatis:
ita nō depdit̄ per solā heresim/ vel
pctm̄ mortale/ nō int̄ueniēte hūana instō-
ne vel diuina reuelatione/ alioq̄n status ec
clesie hierarchic⁹ ꝓrsus eēt incert⁹ cuz suo
vsu vel exercitio/ qd̄ nō est ꝯueniens dice-
re. de policia a sup̄mo legislatore cōstituta

Consideratio Undecima.

Status ep̄alis sicut pōt diuers̄ tp̄i-
bus/ ⁊ instōnib⁹/ modis varijs ad-
q̄ri ⁊ simlr̄ auferri/ sic ⁊ status papalis in ca
su/ per ordinationes papales. aut ꝑ ꝯciliū
generale sicut ⁊ factū est aliquando potest
immutari.

Consideratio Duodecima.

Stat⁹ ep̄alis pōt ab aliq̄ ꝓpter suaz
maliciā auferri/ licet reniteret̄ occu
pās. sic ⁊ stat⁹ papalis/ vt videt̄ in
casu/ p̄sertim ꝑ ꝯciliū generale posset aufer
ri. cū stat⁹ papalis dat⁹ sit ecciastice cōita-
ti. que in hoc habet quid diuinum tanq̄
cōmune bonū/ ad quod papalis auctori-
tas conseruandum fuit instituta.

Consideratio Tertiadecima

Stat⁹ ep̄alis habet rōnabiliter mo
narchā sup̄muz scz papā. rōne vni-
tatis fidei ⁊ sacr̄oꝝ. sed h̄ nō ita ꝑspicuū est
esse debere ex institutioue xp̄i/ ⁊ ꝑ vtilitate
vniuersalis eccl̄ie: respectu dispensationis
bonoꝝ tempaliū/ ⁊ iurisdictionū ꝯtentio-
saꝝ seu coerciuaꝝ/ que diuersis legib⁹/ seu
decretalib⁹/ aut statutis/ ꝑ diuersitate loco-
rum ⁊ temporꝝ regi debēt. sic̄ ⁊ alia mere tē
ꝑalia/ regalia/ vel impalia. Dic bñ dictū ē
q̄ quelibet prouincia in sensu suo abūdat.

Consideratio. Quartadecima.

Stat⁹ p̄latiōis/ si fiat limitatio sui
vsus in bñficijs ꝯferēdis/ vel in ex
emptionibus: nō debet rōnabiliter ꝯqueri
dū hoc manifeste sit propter studiū littera
rum presertim sacre doctrīe quod per talia

promouetur/ ⁊ dum ho potenter fit ad rep̄mendos abusus notorie ꝓuenientes/ siue hoc sit ex importunitate dominoꝝ tempo/ raliuꝫ/ vel ex ꝓpria pusillanimitate/ vel alia quauis corrupta affectione. ¶ Sed in h̄ capere medium conueniens/ non aliter videtur posse determinari. q̄ꝫ iuxta Aristotelis sententiā scilicꝫ vt sapiēs iudicabit. Nihil āt videt̄ in hoc sapienti⁹ q̄ꝫ generale cōcilium rite ⁊ libere celebratum

De statu curatorū

¶ Consideratio Prima.

Status curatorum succedit statui lxxij. discipulorum christi quo ad legem nouā/ ⁊ figuratus est in antiqua lege per leuitas. ¶ Ac perinde status curatorū est de institutione xp̄i ⁊ apl'orum suo/ a principio fundatiouis eccl'ie/ q̄ institutio per declarationes summoꝝ pontificum. ⁊ sinodoꝝ tam generalium q̄ꝫ specialium magis ac magis innotuit.

¶ Consideratio Secunda

Status curatoꝝ est de essentiali ac intrinseca ecclesie hierarchia/ sicut status p̄latoꝝ. q̄ꝫuis inferior sit/ ⁊ ꝑ sua perfectiōe variabilior. Qua ratiōe curati simplices/ nō eque ꝓprie dicunt̄ sponsi sicut ep̄i liberiusq̄ꝫ permittuntur cedere vel renunciare curis suis. ¶ Consideratio tertia.

Status curatoꝝ institutus ē ad regimen animaꝝ dirigendaꝝ in finem vltimum/ per cōionem sacramentorum. ⁊ peccatoꝝ remissionez/ ⁊ promotionē ad virtutes. ¶ Cōsideratio. iiij.

Status curatoꝝ/ annexā habet obligationē docendi/ ⁊ publicādi verbū dei/ suis parochianis/ saltem q̄dam generali tenore legis euangelice/ quo ad credenda/ ⁊ agenda/ ꝟm statū sue simplicitatis/ sicut maioribꝫ p̄latis ꝯuenit ex obligatione sciētie/ reddere rōnem ꝑticulari⁹ de ea que in eis est fide/ ⁊ spe/ apud omnes tam q̄ de foris sunt/ q̄ꝫ q̄ intus/ fideles scꝫ et infideles/ hec enī obligatio ꝯsequit̄ ad obligatioem priorē/ que est de sp̄uali regimīe subditorum. ¶ Consideratio quinta

Status curatoꝝ est status ꝑfectōis nō solū adq̄rende. sed etiā exercēde/ cū sibi cōpetat tā obligatio/ q̄ꝫ auctoritas/ reducēdi aīas ad deū/ ꝟm hierarchicos actus. qui purgare illuminare perficere nominantur ¶ Consideratio sexta

Stat⁹ curatoꝝ sup̄ior ē hierarchice eccl'ie. ad statū simpliciū religiosorū/ sic̄ diuin⁹ Diony. ⁊ Hiero. in p̄cedentis considerationis determinant ratione. ¶ Consideratio Septima.

Stat⁹ curatoꝝ eccl'ias parochiales sibi deputatas habet in tali lib̄tate/ q̄ nulli alteri sacerdoti fas ē ip̄is ī uitis/ aut sine eoꝝ licentia p̄dicare in eadē. Prefti dū p̄dicare voluerint ip̄i/ sꝫ nec confessiōes illic audire. nec sacr̄a mīstrare/ salua sp̄ aucte vel rōnabili ordinatione sup̄iorum prelatoꝝ. ¶ Consideratio Octaua

Stat⁹ curatoꝝ hꝫ ius ⁊ titulū recipi eadi decīas ⁊ oblationes/ ⁊ funeralia/ aut alia emolimēta loco illoruꝫ ꝑ sustētatioe sufficiēti status sui. Et h̄ sit tā de iure diuino/ q̄ꝫ naturali p̄supposito dominio. Det̄minatio autē bui⁹ vel ill⁹ q̄te/ vel cōmutatio in aliā subuentionē/ hꝫ fieri solo iure positiuo. ¶ Consideratio nona.

Status curatoꝝ sicut habet de sibi subditis ouib⁹ cogitare in mīstratione sacr̄oꝝ/ vt sct̄ē suscipiantur. sic decet maxime vt q̄libet parochianus se prius oñdat suo curato/ generalit̄ vel sp̄ealiter in foro ꝯscie/ q̄ꝫ eadem sacr̄a suscipiat. Pōt insup̄ edictuꝫ generale vel sp̄eale suis parochianis sup̄ h̄ ꝑ curatos ne aliter se ingerant ꝑmulgari. ¶ Consideratio. x.

Status curatoꝝ securius ⁊ iustius eligit̄ q̄ꝫtum est de se/ ⁊ ceteris paribus/ ꝑ confessione sacramentali facienda a parochianis q̄ꝫ ali⁹ status/ p̄sertiꝫ q̄ non est sup̄ior ꝟm institutiouē eccl'ie hierarchicā. pꝫ qꝛ mutua ⁊ correlatiua ē obligatio parochianoꝝ ad curatos vñ vicissiꝫ magis obligant̄. Collusiones p̄terea hinc inde possibiles fieri/ magis ex hoc euitantur. Deniq̄ꝫ remedia sp̄ualia celeri⁹ ⁊ ꝯsultius in casibꝫ multꝫ exhibent̄. Potest nihil omin⁹ apud priuilegiatos quandoq̄ꝫ ratio potior inueniri. ¶ Consideratio. xi.

Status curatoꝝ sctūs ⁊ salubris/ ñ dꝫ inculpari vel infamari/ ꝑ q̄scūq̄ꝫ si in eo q̄ñq̄ꝫ sint ꝑsone minus idonee ad debitū regimē aīaꝝ. Alioq̄n nullus eēt stat⁹ ī eccīa militāte/ q̄ culpari ñ deberet sic̄ nll'us absq̄ꝫ macula q̄rundā. de vllo statu visus est diu stare. ¶ Consideratio. xij.

Status curatoꝝ pōt sufficiēter regere suos ꝑochiāos/ si polleat bōa caritate ⁊ simplici moꝝ honestate

etiam vbi litteratura magna deesset. Propterea non leuiter se eis preponere debent alieni/ quamuis inueniantur magis litterati.

¶ Consideratio tertiadecima.

Status curatorũ potest/ cum facili studio habere ea ⁊ scire que ad parochiam suam regendã sufficiunt. maiora maioribus prudenter remittendo. Hoc autem si agnoscere neglexerint debet apud eos correctio episcopalis maxime vigil esse. vt astringantur seuerius. tenorem habere in scriptis eorum q̃ scire debent in punctis regiminis/ tam institutiones sinodales positiuas./ quam ceteras.

¶ Consideratio decimaquarta.

Status curatorum pōt obuentiones ordinatas licenter exigere. Veruntamẽ tali modo/ ⁊ tpe/ q̃ simoniaca prauitas/ vel ei⁹ suspicio nequaquam incurratur. vt q̃ ꝓpter negationẽ tempaliũ spiritualium interim ministratio non negetur/ nec interueniat questuosa mercatio.

¶ Consideratio decimaquinta.

Status curatorum debet cũ bona gratia. suscipe statũ priuilegiatorum/ tanquam coadiutores missos: habẽtes a supioribus licentiã predicãdi: ⁊ ꝯfessioes audiendi/ si non appareat rõnabilis causa aliquẽ talẽ repellendi/ vtpote si detractor. si collusor. si corruptor. si q̃stuosus. si seductor appareat. Aut parochianorum multi inde veniũt in contẽptũ curatorum. Aut si tũc curat⁹ p seipm id agere circa parochianos suos qd agendũ sit satis potuerit/ qr videret pferẽdus nisi legitima fieret exceptio cõtra eum. ¶ Consideratio decimasexta.

Stat⁹ curatorum vix p̃ta parochianis sine peccato sic ꝯtemni/ q̃ eorum licẽtia neq; in generali/ neq; in speciali prius q̃rat. dũ alibi ꝯfiteri/ aut missas vel sermones audire/ tpe diuini ꝓuitij/ diebus dñicis ⁊ festiuis voluerint. Que lnia si sine cã rõnabili deneget/ sufficit excusare freq̃nt eos q̃ alibi ꝯfitẽt/ lnia non obtenta sed petita.

Dequũtur. x. considerationes q̃ ponunt p statu ꝑuilegiatorum.

¶ Consideratio Prima.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum ad p̃dicandũ/ ⁊ ꝯfessiões audiẽdũ/ statut⁹ est post ꝑmariã eccl̃ie instõnem/ rõnabilit ordinat⁹ ad subleuamẽ eorum q̃ hierarchicos in eccl̃ia stat⁹ hñt. Prestim p⁹ talẽ ⁊ tantã in tpalib⁹ ditationẽ/ que secũ attulit multam occupationẽ. ¶ Consideratio secunda.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum dz cũ bõa caritate lnia sua vti. Nõ ad q̃stũ/ nõ ad emulatõz/ nõ ad ambitõz. ñ deniq; in p̃indiciũ tpale vel spũale curatorum/ sed in stãdo clã ⁊ palã apud ꝑrochianos. q̃tenus honorẽ debitũ/ ac sustẽtationẽ suis reddãt curatis. Alioq̃n faciũt qd sibi fieri nollent Meritoq; repellunt hi de q̃b⁹ alit ꝯstiterit ⁊ excõicationẽ a canone nõnunq̃ incurrũt

¶ Consideratio Tertia.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum ⁊ oim generalr religiosorum. ꝓhibet sub pena excõicationis late snie/ ne sacr̃m eucharistie ministrent. ⁊ matrimonium solennisent.

¶ Consideratio Quarta.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum hz/ q̃ in suis locis ⁊ publicis p̃dicare pñt. dũ p̃latus nec p̃dicat/ nec p̃dicatõz instituit. Similit h pñt in ecclesijs parochialibus de licentia curatorum. ¶ Consideratio quinta.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum h hz/ vt idonei pñtati sufficient p superiores suos ad p̃latũ diocesanũ/ valeãt in locis suis/ ꝯfessiones audire diocesanorum. ⁊ eos absoluere cũ tali ptãte. ⁊ in casib⁹ talib⁹ quẽ admodũ curati pochiales ordinarie fũgũt ⁊ ñ ãp liori. nisi de spẽali gr̃a p̃lati. maior eis fuerit elargita ptãs ¶ Consideratõ. vi.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum hz h vt q̃uis sacramentũ pnie/ possit pluries sup eadẽ pctã suũ effectũ sortiri. saltẽ q̃ ad augmentũ gr̃e/ cũ sit sacr̃m iterabile/ ⁊ licet meritorie eadẽ pctã pluribꝰ ꝯfiteri/ nec sit repugnãtia q̃n adhuc possit tps obligari. nihilomin⁹ ꝯfessi ꝑuilegiatis nõ tenent iuiti eadẽ pctã ãpli⁹ ꝯfiteri/ pl⁹ q̃ si suis curatꝫ eadẽ ꝯfessi fuissẽt q̃tũ ẽ ex pte efficacie sacr̃i. Hoc. n. p Joh. xxij. fuit declaratũ. et vsus cõis h obtinuit ¶ Cõsideratio. vij.

Stat⁹ ꝑuilegiatorum h hz/ vt a ꝯfessis sibi nõ debeant curati nouã extorquere cõfessionẽ de eisdẽ pctis. presertim si secreta sint/ nec debẽt ꝓhibere parochianos cũ talia voluerint eis confiteri. Fas sit curatꝫ imo tutũ inq̃rere a parochianis suis/ qñ ⁊ qualiter: a q̃bus cõfessiones receperint. Quibus ꝟitatem rñdere siq̃s ꝑrochian⁹ negauerit/ vix i statu salutꝫ eẽ credi posset. Ipiq; i h casu/ petẽti eucharistie sacr̃m/ rõabilr denegaret/ dicẽdo. nescio si

confessus sis ab habente potestatem/ ⁊ an in bocte decipias. vel alter te

¶ Consideratio Octaua.

Tatus ꝑuilegiatorꝝ ꝗ habet. dũ ꝓpctis publicis absoluũt parochianos/ vt ipi debeãt facere fidẽ de absolutione/ ⁊ absoluẽdi ꝑtãte. si super ꝗ a curatis parochialib fuerint req̃siti. sub pena denegãdi rõnabiliter talibus cum se dicũt absolutos eucharistie sacramentum.

¶ Consideratio Nona.

Tat ꝑuilegiatorꝝ ꝗ habet/ vt non debeãt inducere voto vel ꝑmisso/ alios ad eligẽdũ sepulturã in ecclesijs ⁊ locis suis. Vl'ad ꝑsistendũ in iaz elecra ibidẽ. Et ꝗ sub pena excõicationis latesnie. Debẽt ꝑterea reddere q̃rtam ꝑtẽ legatorꝝ/ seu funeraliũ/ curato parochiali ipius defuncti/ que pars canonica nominatur

¶ Consideratio Decima

Tatus ꝑuilegiatorꝝ ad ꝑdicandũ debet ꝓm q̃litatẽ auditorꝝ formare ꝓmonẽ/ ne coꝝã laicis ⁊ subditis detegat vitia clericorꝝ atq̃ dñorꝝ. Hoc ei esset nõ extirpare vitia. sed nutrire rebellionez/ scz murmurationis ⁊ ꝓtempt' apud audientes. Fiat insup ꝑdicatio ꝑncipaliter de pũctis nostre religionis in fide spe ⁊ caritate cum ceteris virtutib. Sed/ ⁊ ꝑsertim confessiones mulierꝝ ⁊ iuuenũ/ nõ nisi locis patentibus ⁊ publicis audire/ nec ꝓuẽticula in cameris ⁊ angulis agere ꝑsumant. ab oi specie mala abstinentes se.

De vtroqz statu simul.

¶ Consideratio Prima.

Tatus vterq̃ curatorꝝ scz ⁊ ꝑuilegiatorꝝ/ inuigilet cognoscere casus reseruatos ꝑlatis. ne seducant ⁊ seducant/ si transgrediant limites sue ꝑtãtis q̃uis expediret pauciores casus ꝑsertim occultos reseruari vt sunt pctã illa carnis q̃ freq̃ntissime cõmissa vix cõfitent. presertiz per mulieres ⁊ adolescentulos.

¶ Consideratio Secunda.

Tatus vterq̃ studeat alter alteri' onera portate sine contẽtõe ⁊ emulatione/ de reb predicatis/ vel alijs/ ne si inuicem more cornicũ se mordeant/ ꝓsumantur. Ne ꝑterea surgat feda opinio ecclasticorꝝ apud laicos/ ⁊ vituper̃ ministeriũ ꝗ dei. Nonne de' q̃so abunde diues est ꝑ oibus. Nõne pacis est de' nõ diuisionis.

Deniq̃ q̃d ꝑdest pharisaica ꝓtentio de status ꝑeminẽtia q̃n sanctius est dare opam. vt q̃s ꝑfect' inueniat. q̃ si iacẽs in imis/ de ꝑfectõe stat' gliet. Attẽto ꝑsti q̃ ꝓcilior ecclasticorꝝ bꝓuatio/ ñ ꝑt ita ꝓcludi sub regul' q̃buscũq̃. q̃n ncẽ sit r̃currere sepissime ad glosã sapiẽtissimi Augu. tractã ex opib xꝝpi vicz/ q̃ talia dant in obꝓuanda animi ꝑpatione. ⁊ nõ sp opis exhibitiõe. Que animi ꝑparatio ꝑt apud oẽm statũ ⁊ ꝑsonaz xꝝpiaue religionis si vult inueniri. ¶ Finit.

Incipit tractatus

eiusdem Cancellarij parisiej de modo viuendi omnium fidelium.

¶ Ad nobiles Consideratio prima.

Regula prima que spectat ad nobiles potentes/ ⁊ scabinos. ne pauperes videlicet per potentiam suam opprimiant et a subditis suis opprimi permittant. Malos vsus in villis suis destruant. Causas pauperum/ viduarum/ et orphanorum/ libenter audiant. ⁊ cito iuste iudicent. Muuera pro iudicio faciẽdo vl festinando. aut retardando. non accipiant Nil a subditis suis extorqueant.

¶ Ad milites Consideratio secunda.

Regula ad milites tangitur Luce. iij. Neminẽ concutiatis scilicet in persona per potentiam indebite. Nemini calumniam faciatis in rebus quã per militiam facere possetis. Et ꝓtẽti estote de stipendijs vestris id est redditibus vestris multis temporibus. accipiendo vero ad defendendam patriam. ij. Machabeo. xv. Accipe gladium sanctũ munus ⁊c. Romanorꝝ. xiij. Non sine causa gladiũ portat

¶ Ad simplices Consideratio tertia.

Regula simplicium quo ad ecclesiã vt ieiuni ad missam veniant. In missa non loquantur nec circũspiciant. Ante missam orare debent/ vt gratiã dei recipiant. In missa memoriam passionis christi habeant. Ante euangelium sancti Johannis nõ exeant. Sermones libẽter ⁊ diligenter audiant. ⁊ referre post missam gratias deo satagant.

Ad episcopos ⁊ prelatos.

Regula eporꝝ ⁊ prelatorꝝ satis patet ad Thimothe. iij. Oportet episcopum sine crimine esse sicut dei dispensatorem. Et Matt. xx. Qui maior est vestꝝ sit vester minister. i. Corꝝ. vi. Hortamur vos ⁊c